

Täysistunto

Torstai 15.11.2018 klo 16.01—19.41

2.4. Suullinen kysymys mielenosoitusten ennakoilmoitusajan pidentämisestä (Silvia Modig vas)

Suullinen kysymys SKT 184/2018 vp

Suullinen kyselytunti

Puhemies Paula Risikko: Vasemmistoliiton eduskuntaryhmän kysymys, edustaja Modig.

Keskustelu

16.51 Silvia Modig vas: Arvoisa rouva puhemies! Mielipiteen- ja sananvapaus ja niiden suojeleminen on demokraattisen yhteiskunnan perusosa — myös kokoontumisvapaus. Vapaaan yhteiskuntaan kuuluvat oikeus ja mahdollisuus järjestää mielenosoitus ja osallistua mielenosoitukseen.

Nyt oikeusministeriö on lähettänyt lausuntokierrokselle luonnoksen koskien kokoontumisvapautta. Luonnoksen mukaan ohjeistus mielenosoituksen järjestämiseen muuttuisi siten, että nykyisen kuuden tunnin sijaan poliisille tulisi tehdä ilmoitus tapahtumasta kolme päivää aikaisemmin. Tämä merkittävä muutos on ymmärrettävästi herättänyt laajasti huolta kansalaisyhteiskunnassa, ja johtavat ihmisoikeusasiantuntijat ovat nähneet sen perusoikeuksia kaventavana ja sen tarvetta huonosti perusteltuna. Perusteluna on esitetty, että näin voidaan turvata poliisin toimintaedellytykset mielenosoituksissa ja näissä tilanteissa. Kysyisin hallitukselta: ei kai tässä nyt vastata poliisin resurssipulaan kaventamalla kansalaisten perusoikeuksia?

16.52 Oikeusministeri Antti Häkkänen (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Kokoontumisvapaus on perustuslaillinen oikeus, niin kuin kysyjä toi tässä esiin, ja valtiovalalla on velvollisuus ja tehtävä turvata kokoontumisvapauden käyttäminen. Nyt ovat yleisyneet vastamielenosoitukset, jopa joitain väkivaltaisia ilmiöitä on tapahtunut. Meillä on nyt laissa semmoinen ennakoilmoittamisvelvollisuus mielenosoituksista, joissa esimerkiksi tarvitaan poliisin liikennejärjestelytoimenpiteitä tai poliisi paikalle, jotta ulkopuoliset eivät pääse häiritsemään näitä mielenosoittajia, ja kuuden tunnin aika, mikä nykyään on, on poliisin piirissä koettu liian lyhyeksi ajaksi, jotta poliisi kykenee turvaamaan kaikkien oikeuden osoittaa mieltään. Sen takia laki on lausunnoilla, että tätä ennakoilmoittamisaikaa aiotaan pidentää, että poliisi kykenee turvaamaan kaikkien oikeuden osoittaa mieltään. Mikä se ennakoilmoittamisajan pituus tulee olemaan, se ratkaistaan vasta myöhemmin.

16.53 Silvia Modig vas (vastauspuheenvuoro): Arvoisa rouva puhemies! Kolme päivää tuntuu kohtuuttoman pitkältä ajalta, ja viesti kansalaisyhteiskunnalle on se, että spontaani

Pöytäkirjan asiakohta PTK 115/2018 vp

mielenosoituksen järjestäminen tehdään vaikeaksi, ellei mahdottomaksi. Tämä luonnos on lähetetty kommentoitavaksi lausunnot ainoastaan kuudelle taholle, ja vastausaikaa on annettu vain kolme viikkoa. Pidätkö, ministeri Häkkänen, tätä riittävänä kansalaisyhteiskunnan, niitten kaikkien rauhanomaisia mielenosoituksia järjestävien järjestöjen, joitten toimintaan tämä keskeisesti vaikuttaa, osallistamisena tähän tärkeään keskusteluun?

16.53 Oikeusministeri Antti Häkkänen (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Ensinnäkin spontaanit mielenilmaukset ovat sallittuja nyt ja tulevat olemaan myös jatkossa sallittuja. Eli jos halutaan osoittaa yhtäkkiä mieltä hyvin nopealla aikataululla hallituksen linjauksia vastaan tai vaikka opposition linjauksia vastaan, niin se onnistuu hyvin nopealla aikataululla, mutta kyse on siitä, että pitää ennakkoon ilmoittaa, jos tämä mielenilmaus järjestetään vaikkapa Helsingin keskustassa Mannerheimintielle ja on selvä vaara siitä, että se aiheuttaa myös yleiselle järjestykselle haittaa. Ja tässä tapauksessa poliisilla on velvollisuus siihen, että se kykenee turvaamaan, että yhteiskunta pystyy muuten toimimaan järjestäytyneesti, että ohikulkijoita ei vaaranneta ja jokainen voi osoittaa rauhassa omaa mieltään. Onko tämä aika kolme vuorokautta tai vuorokausi tai kaksi, se tullaan ratkaisemaan myöhemmin ja katsotaan lausuntojen pohjalta. Lausunnot on lähetetty muun muassa kansalaisyhteiskunnan neuvottelukunnalle, joka kokoaa hyvin monilta järjestöiltä [Puhemies koputtaa] näitä näkemyksiä. On myös hyvä huomioda, että lausuntopalautepalvelu on nykyään täysin avoin kaikille, [Puhemies koputtaa] ja siitä on hyvin laajalti tiedotettu. Eli kaikki voivat antaa lausuntonsa.

Kysymyksen käsittely päättyi.